

תרבות יהודית

Joods Leven in Europa buiten de grote steden

Woordenlijst

Letter [A]

Agudat Israel

Joodse partij in Polen

(Hebreeuws voor "Israelitische Bond") Agudat Israel werd in 1912 in Polen door ultra-orthodoxe Joden opgericht als streng anti-zionistische partij. Het initiatief zou over de hele wereld navolging krijgen.

Agudat Israel beschouwde de Joden als een religieuze en niet als een nationale eenheid. Ze wilde de joodse religie een positie laten verwerven in politiek, economie en maatschappij.

Het was een van de grootste joodse politieke partijen in Polen, die vaak opgericht waren door orthodoxe en chassidische Joden. Agudat Israel werd in 1949 opgeheven.

Alijah

Emigratie naar Israel

Het Hebreeuwse woord "Alijah" betekent "start" of "wegtrekken". Zionistische joden duiden tot op heden hun emigratie naar Palestina en Israel met deze woorden aan.

Alliance Israélite Universelle

Internationale organisatie voor hulp aan joden.

De Alliance Israélite Universelle is in 1860 te Parijs gesticht als een internationale organisatie voor het geven van hulp aan vervolgte joden.

Antisemitisme

Jodenhaat

Begrip dat aan het eind van de 19e eeuw in zwang kwam. Het moest de jodenhaat een schijn van "wetenschappelijkheid" geven.

Arisierung

Het zich toeëigenen van joods eigendom door niet-joden tijdens de heerschappij van het Nationaal-Socialisme

Het zich toeëigenen van joods eigendom (bedrijven, winkels, grond, vermogen) door "arische" firma's, privé-personen of de staat tijdens de heerschappij van het Nationaal-Socialisme, vaak "gelegaliseerd" door gedwongen verkoop ver onder de werkelijke waarde.

Aron hakodesj

Ark met de torarollen

(Hebreeuws voor "Heilige Arke") Versierde Ark of Arke (kast) aan de oostwand van de synagoge waarin de torarollen zorgvuldig bewaard worden. De Torarollen zijn in de Arke opgesierd met zilveren kronen en speciale toramantels.

Aschkenas

Hebreeuwse aanduiding voor Duitsland

Hebreeuwse aanduiding voor Duitsland, als gevolg van de toenemende migratie van joden uit Duitsland werd het begrip vanaf eind 13e en begin 14e eeuw gebruikt voor alle midden- en oost-Europesche joden en tenslotte ook voor de joden die uit Noord-Frankrijk, Engeland en Noord-Italië afkomstig waren in tegenstelling tot de uit het Iberische scheireiland verdreven Sefardische joden. Aan het begin van de 19e eeuw was 90 procent van alle joden in de wereld Azkenaziem.

Auschwitz

Nazi-vernietigingskamp in Polen

Het grootste nationaal-socialistische vernietigingskamp in het Poolse oost-Boven-Silezie, waarin van 1942 tot eind 1942 meer als 1 miljoen Europese joden werden vermoord; het begrip wordt in Duitsland ook vaak gebruikt om de genocide van de joden als geheel aan te duiden.